

Pošlete hasiče, ať mi naplní bazén, i toto lze slyšet na úřadě v telefonu

Je sucho. Pomohla by přehrada v Lomné?

REGION Ananasy na zahradách, přehrada v Horní Lomné a voda jen na tři hodiny denně. Nemusí to být utople, ani pro horské oblasti jako je náš region, tvrdí odborníci přes počasí.

„Letos budu sklízet tabák,“ pochlubil se mimo jiné při debatě o počasí jeden pěstitel z Návsi. Současné sucho způsobilo, že už i meteorologové, klimatologové a zástupci státu nehovoří, jako dřívě, jen o tom, že jde o pouhé výkyvy počasí opakující se v historii, ale přiznávají prostý fakt, že začíná „válka“ o vodu. Mnozí lidé, kteří nejsou připojeni na obecní řady, den co den pod rozžhaveným sluncem sledují nervózně hladinu vody ve studních.

„Zastavil jsem vodu na sociálkách, ve studni už se blíží ke dnu a naděje na déšť je v nedohlednu,“ podotkl například majitel jedné bukovcecké hospůdky.

Starosta Hrádku Robert Borski, vzděláním přírodovědec, tvrdí, že sleduje, co se děje i jak málo vody teče

v Olze. „Podle vlastního dlouholetého měření jsem vyzoroval, že v posledních letech přibývá denních rekordů, týkajících se maximálních teplot. Letos v zahradě mateřské školy velmi dobře dozrály meruňky. Daří se i vinné révě, kterou doma pěstují rodiče. Zapomněli jsme na zimu uklidit z parčíku mombrécie, a přesto nezmrzly,“ líčí Borski.

Dodává, že co se týče množství vody ve veřejné vodovodní síti, nezaznamenali prozatím žádné výpadky způsobené suchem. Vodovod v Hrádku stejně jako v mnoha dalších obcích je ve správě SMVaK a firma nedává informace o aktuální kapacitě zásobování.

Strážná bazénománie, zlobí se žena

„Neumím však posoudit, jestli lidé vodou šetří nebo nešetří, ale zažil jsem nedávno úsměvnou příhodu. Zavolal mi občan a žádal o zajištění hasičů k naplnění velkého, právě zakoupeného bazénu,“ podotkl Borski.

pokračování na straně 2

SUCHO, KAM SE PODÍVÁŠ. V Olze v Českém Těšíně rapidně ubylo vody a přibýlo zeleně.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Je sucho. Pomohla by přehrada v Lomné?

pokračování ze strany 1

„Jinak obecně mohu říct, že cena vody v Hrádku z vodovodní sítě SMVaK je poměrně drahá, pohybuje se na hranici 40 korun za m³, a to je přirozený regulátor spotřeby,“ dodal starosta Borski.

Právě bazény jsou nyní některým trnem v oku. „Musí je mít každý? Nazvala bych to bazénománií. Mým známým na Jablunkovsku se nechce investovat do chemie, a tak raději vodu v bazénu několikrát za sezonu mění. To je do nebe volající plýtvání a kolik takových může být? Kdo ví,“ zlobila se Anna Husarová.

Žena má pravdu, lidé se budou muset učit šetřit vodou. V budoucnu se napuštění bazénu pěkně prodrazí. Stát plánuje, že v krizových obdobích sucha, kterých bude přibývat, nárazově zdrazí vodu. Nárazově by se podstatně zvedla cena za odběr, který převyšuje běžnou denní spotřebu. Domácnosti za den spotřebují 150 až 200 litrů vody na hlavu. Díky zavedení dálkové elektronicky odcítatelných vodoměrů by bylo hned jasné, kdo si napustil bazén.

Odborníci rádi, aby si lidé zkusili cvičně třeba týden pustit vodu jen na tři hodiny denně. Není to nereálný stav a v budoucnu klidně může nastat.

Železárný přestaly odebírat vodu z Olzy

Velmi teplé a suché počasí se v Česku drží nejméně příští dva týdny. Červenec a srpen budou podle meteorologů zřejmě nejsušší měsíce v historii pozorování. V některých korytech řek už skoro nic neteče, klesají zásoby podzemních vod.

Navíc od začátku roku spadlo přibližně o třetinu srážek méně než normálně. V Česku panuje takové sucho, že v půdě až do hloubky 20 centimetrů jsou už zá-

PUSTO, SUCHO. Krajina v Maroku, kde žijí lidé. Voda je zde vzácná, myjí se jednou za týden či čtrnáct dní. Umíme si to představit? Odborníci tvrdí, že lidský genom je neuvěřitelně chytře napsaný, takže se dokáže adaptovat téměř na cokoli.

FOTO | JANA GARTNEROVÁ

takzvaného bodu vadnutí, kdy už rostliny začínají usychat.

I Třinecké železárný v těchto dnech přestaly kvůli suchu odebírat vodu z Olzy pro chlazení zařízení. „Chceme tak ulevit poklesu hladiny a zachovat co nejvyšší průtok, důležitý pro ryby ve vodním toku,“ sdělila mluvčí železáren Petra Jurásková. Potřebu vody huť nahrazuje zvýšeným odběrem z přehrady Těrlícko.

Podle informací Českého hydrometeorologického ústavu mají nyní řeky průtok 10 až 50 procent srpnového průměru. A stav se má nadále zhoršovat.

„Nedostatek vody a k tomu dlouhotrvající velmi vysoké teploty, které rychle ohřívají teplotu vody, samozřejmě na ryby nepůsobí dobře. Nízká hladina toků navíc nahrává i predátorům, kteří se ry-

kam schovat. Kvůli vedrům a nízkým hladinám řek bohužel dochází k úhynům ryb. Výjimkou je například řeka Moravice, kde se daří navyšovat průtoky vodou z přehrad,“ uvedl zastupující tiskový mluvčí Povodí Odry Jindřich Vaněk.

Krise se nemusí vyhnout ani horským oblastem

Podle meteorologů a hydrologů z ostravské pobočky Českého hydrometeorologického ústavu Pavla Lipiny a Jana Unucky oblast Československa, Třinecka a Jablunkovska vypadá v rámci kraje relativně dobře. „Ohrožení zemědělských ploch suchem, čili nedostatkem půdní vlhkosti, je zde nejnížší, nebo jen minimální. Je to dáno obecně vyšší nadmořskou výškou, tím obecně nižšími teplotami vzduchu, nižším vý-

yloučit, že v jednotlivých letech, jako je třeba tento rok, může být – a bude – situace vážná i tady.

Počet tropických dnů se do roku 2060 totiž zdvojnásobí. Jak řekl v jednom z rozhovorů klimatolog Václav Cílek, na základě měření družice Grace je třetina velkých zásobníků podzemních vod posledních deset let přečerpávána a objem vody se v nich tenčí. Muž tvrdí, že boj o vodu promění náš svět.

Minulý týden oznámila i vláda, že sucho si v Česku vyžádá drastická opatření za desítky miliard korun. Krajina zasazená výstavbou a intenzivním zemědělstvím totiž není dost dobře schopna zadržovat spodní vody. Vyplývá to z analytického materiálu ministerstva životního prostředí a zemědělství o dlouhodobém suchu, který schválila vláda.

Co bude potřeba? Hlubkové vrty pro umělé zasakování povrchové vody do spodní, přečerpávání ze spodních toků řek do horních či vysávání starých dolů, aby v potocích bylo dost vody. Jen obnova remízku a rybníků stačit nebude. Materiál apeluje na nutnost výstavby malých vodních nádrží. Nebrali jsme v potaz moudrost předků a rybníky spíše likvidovali. Na jejich místech developeři stavěli průmyslové, skladové či bytové komplexy.

Autoři materiálu navrhuje vodu zadržovat třeba pomocí recirkulace: přečerpáváním části vody z úseku toku s větší vodností do vyšších částí povodí, kde vylepšuje zůstatkový průtok v kritickém úseku toku. Součástí systému může být dočišťovací malá vodní nádrž. Další možností je umělá infiltrace vody. To znamená, že povrchové vody se uměle převedou do podzemních pomocí vrtů. Je tu i možnost

Jablunkovsko – retenční nádrž

Zásoby životodárné tekutiny opravdu nejsou neomezené. Odborníci varují, že klimatické změny mohou v budoucnu způsobit nebyvalá sucha a plná vana se stane luxusem. Stát vytypoval 65 lokalit, kde by mohly vzniknout nové nádrže. Hovoří se i o Moravskoslezském kraji - Spálov, Horní Lomná, Dlouhá Loučka, Spálené. V Horní Lomné však doufají, že k tomu nikdy nedojde, protože by to znamenalo zatopení části vesnice.

„Povodí Odry pravidelně monitoruje stav vody ve vodních tocích. I když je v současnosti v našem povodí nejméně vody za posledních zhruba 12 let (katastrofální sucho u nás bylo naposledy v roce 2003), situace není kritická. A to platí i pro vodní tok Olzy (mnohem horší situace je například na řece Opavě, místy také na řece Moravici či Ostravici). Z dlouhodobého hlediska množství vody v tocích ale obecně neubývá,“ doplňuje mluvčí Povodí Vaněk.

Dále zmiňuje, že tak jako existují protipovodňové plány, existují i pro období sucha. V současnosti je zabezpečeno obyvatelstvo pitnou vodou, ale i průmysl provozní vodou na 99,5 procenta. Zásoba vody i pro případ extrémního sucha je přítom zajištěna díky síti vodních/retenčních nádrží, které udržují vodu v krajině.

„Do budoucna ale – v důsledku klimatických změn, k nimž postupně dochází (jako je zvyšování průměrných teplot) – bude potřeba určitým způsobem vodu v krajině z doby jejího přebytku pro dobu jejího nedostatku udržet, a to prostřednictvím umělé akumulace vody - prostřednictvím retenčních nádrží. Jinak by se případná velká sucha mohla projevit hlavně v oblastech, které leží mimo dosah vodohospodář-

soby vláhy pro rostliny jen 30 procent. Někde se vlhkost půdy pohybuje kolem 10 procent, někdy i méně. V ohrožení jsou ale třeba i raci, kteří se kvůli nízkým hladinám nemají úhrny," říkají. Doplnují však, že se nedá čerpat vodu ze zatopených dolů do povodí Odry, tedy třeba na Jablunkovsku," konstatoval Vaněk.